

ETP grupas nostājas dokuments

EIROPAS LAUKSAIMNIEKU KURSS – ETP REDZĒJUMS PAR LAUKSAIMNIECĪBU EIROPĀ

ETP grupa ir Eiropas lauksaimnieku un lauku kopienu partija. Mēs esam ar jums un aizstāvēsim jūsu intereses. Jūs liekat uz mūsu galdiem augstas kvalitātes un uzturvielām bagātu pārtiku. Jūs ražojat pēc visaugstākajiem pasaules standartiem. Jūs rūpējaties par dabu un uzturat dinamiskas kopienas mūsu laukos, padarot tās par pievilcīgām vietām, kur dzīvot un strādāt. No tā labumu gūst ikviens. Produkti, kurus jūs ražojat ar unikālu prasmī, kas pilnveidota gadsimtu gaitā, mums nozīmē daudz vairāk nekā tikai pārtiku. Tā ir mūsu kopīgā kultūras mantojuma neatņemama sastāvdaļa, kas ir mūsu Eiropas identitātes pamatā. Šo unikālo produktu izcilību apbrīno visā pasaulē. Jūs vissarežģītākajos apstākļos esat nodrošinājuši pārtiku gan ES, gan ārpus tās. Jūs esat pielikuši milzīgas pūles, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ražošanu, un esat apņēmušies to darīt vēl labāk. Jūs turpinājat ražot visu pandēmijas laiku, pārvarot izaicinājumus, un arī tagad strādājat ļoti sarežģītos apstākļos, ko izraisīja Krievijas iebrukums Ukrainā. Mēs par to visu esam pateicīgi. Mēs uz klausām jūsu bažas, jo esam apņēmušies saglabāt spēcīgu un noturīgu pašmāju lauksaimniecības nozari. Mēs nosodām tos, kuri ideoloģisku iemeslu dēļ vaino jūs vides iznīcināšanā. Tas jo īpaši attur jaunos lauksaimniekus no palikšanas lauksaimniecības nozarē un apdraud mūsu nodrošinātību ar pārtiku. Kad runa ir par pirmās nepieciešamības precēm, bet jo īpaši pārtiku, mēs nevaram pajauties uz citiem. ETP uzskata, ka lauksaimniecība ir stratēģiski svarīga nozare. Mēs apņemas sadarboties ar jums, lai nodrošinātu tādu Eiropas lauksaimniecības modeli, kas ļautu jums nopelnīt pienācīgu iztiku,

vienlaikus strādājot pieuzlabojumiem tādās jomās kā vide, bioloģiskā daudzveidība, klimata pārmaiņas un dzīvnieku labturība, vienmēr ņemot vērā reģionālo un vietējo pieeju. Ikviens gūst labumu no lauksaimniecības nozares, kas ir ilgtspējīga no ekonomikas, vides un sociālās perspektīvas. Mēs pievērsīsimies visiem trim aspektiem.

Ja nebūs lauksaimnieku, nebūs pārtikas: ES lauksaimnieku ekonomisko un sociālo interešu nodrošināšana

Pašlaik ES ir aptuveni 9 miljoni lauku saimniecību, kurās ir nodarbināti aptuveni 17 miljoni cilvēku. Pārtikas ražošanas nozare, kuras centrā ir lauksaimniecība, veido aptuveni 8 % no ES kopējās nodarbinātības. Tomēr **lauku saimniecību ienākumi** lielākajā daļā dalībvalstu ir ievērojami zemāki par vidējo algi līmeni. Turklāt kopš 2005. gada ES ir zaudējusi aptuveni vienu trešdaļu lauku saimniecību, un lauksaimniecībā nodarbināto personu īpatsvars ir samazinājies no 6,4 % no kopējās nodarbinātības ES 2005. gadā līdz 4,2 % 2020. gadā. Mēs esam apņēmušies apturēt šo lejupslīdi.

ETP grupa iestājas par tādu konkurētspējīgu Eiropas lauksaimniecības modeli, kurā ģimenes un profesionāli lauksaimnieki atrodas **rosīgu un dzīvospējīgu lauku kopienu** centrā visur ES. Līdzīgi mēs atzīstam arī nepieciešamību atīstīt daudzveidīgas saimnieciskās darbības lauku teritorijās, lai veicinātu lauku

ekonomikas noturību. Mēs atzīstam, ka lauku kopienām ir vienlīdz nepieciešama piekļuve pakalpojumiem tādiem pakalpojumiem kā veselības aprūpe, transporta savienojumi un aprūpes pakalpojumi, kā tiem, kas dzīvo pilsētās.. Mēs pievēršam īpašu uzmanību to lauksaimnieku vajadzībām, kuri dzīvo apgabalos ar dabiskiem ierobežojumiem, piemēram, kalnu, salu un nomaļos reģionos, Eiropas attālajos reģionos, mazapdzīvotās vietās, jo lauksaimniecība arī šajās Eiropas daļās bieži vien ir galvenais ekonomikas attīstības virzītājspēks. Mēs arī pievēršam īpašu uzmanību lauksaimnieku vajadzībām blīvi apdzīvotos reģionos ar augstu urbanizācijas pakāpi, kur daba, ekonomika, dzīvesvietas un lauksaimnieciskā darbība ir savstarpēji saistīti. Mēs uzskatām, ka ES var līdzspastāvēt dažādi lauksaimniecības modeļi, tāpēc mēs aizstāvam izvēles brīvību. Pastāv plaša lauksaimniecības modeļu un agroekoloģisko principu daudzveidība, un jums vajadzētu būt iespējai izvēlēties atbilstoši tirgus situācijai, uzņēmējdarbības modelim, agronomiskajiem izaicinājumiem, lauksaimniecības tradīcijām, ienesīgumam un izmaksām.

Mēs esam konsekventi aizstāvējuši spēcīgu un labi finansētu **Kopējo lauksaimniecības politiku** (KLP), un, ņemot vērā izaicinājumus, ar kuriem saskaraties, mēs pieprasīsim lielāku KLP budžetu. Mēs cieši uzraugām 2023.-2027. gada KLP īstenošanu, lai nodrošinātu, ka ar valstu stratēģiskajiem plāniem tiek sasniegti mūsu izvirzītie mērķi. Mēs esam gatavi saukt pie atbildības Komisiju un dalībvalstis, ja redzēsīm, ka jaunā sistēma radīs nevis mazāku, bet gan lielāku sarežģītību un birokrātiju, ja redzēsīm, ka atbalsta sadalē būs mazāks **taisnīgums**, vai, ja jaunais nosacījumu režīms un citi vides pasākumi apdraudēs lauksaimnieku spēju saražot pārtiku. Mēs būsim modri, lai pārlicinātos, ka ES reģionu institucionālās pilnvaras attiecībā uz lauksaimniecības politiku tiek aizsargātas un attieksme pret lauksaimniekiem visās dalībvalstīs ir vienlīdzīga. Mēs uzskatām, ka KLP atbalsta sadalei ir jābūt taisnīgai gan starp ES dalībvalstīm, ganto iekšienē. 2024. gadā ievēlētie lems par turpmāko KLP laikposmu pēc 2027. gada. Mēs esam apņēmušies veikt visus vajadzīgos uzlabojumus, kas jums varētu palīdzēt, nodrošinot spēcīgu ekonomikas balstu pārejai uz ilgtspējīgāku lauksaimniecību, kas atbalstītu paaudžu maiņu un labāk aizsargātu nestabilajā pasaules

tirgū. Mēs uzskatām, ka lauksaimniekiem vajadzētu būt iespējai labot kļūdas, kas pieļautas neapzināti, pirms tiek piemērotas finansiālas sankcijas. Mēs panācām, ka šīs jūsu tiesības tiek iekļautas KLP, un uzstāsim, lai tās tiek ievērotas.

Mēs uzstājam, ka krietni lielākas pūles ir jāpieliek, lai veicinātu **paaudžu maiņu** lauksaimniecībā, īpaši ar tādām aktivitātēm, kas padarītu laukus pievilcīgākus jaunākajai paaudzei. Ja jaunieši nevēlēsies darboties lauksaimniecībā, laukos izzudīs gan tās galvenā nozare, gan ekonomiskā dzīve. Tikai 11,9 % ES lauku saimniecību vadītāju 2020. gadā bija jaunāki par 40 gadiem. Tas nav ilgtspējīgi. Mēs atbalstīsim visus pasākumus, kas veicinātu jauniešu dotu iespējas stiprināt lauksaimniecības nozares nākotni, gan risinot izaicinājumus saistībā ar piekļuvi zemes un finanšu resursiem, gan piedāvājot konsultāciju pakalpojumus, izglītību un apmācību, gan arī nodrošinot saskaņotību starp vietējiem, valsts un ES atbalsta pasākumiem gados jauniem lauksaimniekiem, kā arī uzlabojot lauku saimniecību mantošanas un pārņemšanas stratēģijas. Mēs atbalstām to, ka lielāks uzsvars tiek likts uz apmācībām lauksaimniecības nozarē, ieguldījumiem mācību programmās un jauniešu strukturētas pārejas uz lauksaimniecību veicināšanu. Mēs uzskatām, ka būtu jāpalielina KLP budžets gados jauniem un inovatīviem lauksaimniekiem. Mēs atbalstām reģionālos pasākumus, kuru mērķis ir padarīt lauku reģionus pievilcīgākus dzīvošanai kā jauniem, tā veciem. Mēs atzinīgi vērtējam to, ka **sieviešu īpatsvars lauksaimniecībā** ir palielinājies, 2020. gadā sasniedzot 31,6 %, taču mums ir jāizmanto KLP un citi instrumenti, lai panāktu vēl labākus rādītājus. Mēs atzīstam lauksaimnieču būtisko lomu lauku ekonomikā. Mēs atbalstām pasākumus, kuru mērķis ir veicināt lauksaimniecības karjeras iespējas sievietēm, izstrādājot piemērotas uzņēmējdarbības iniciatīvas, lai mudinātu jaunas sievietes darboties lauksaimniecības nozarē. Mēs uzstājam, ka dalībvalstīm ir jāgarantē visu lauksaimnieku un nozarē nodarbināto personu sociālās tiesības. Mēs stingri atbalstām to, ka lielāka uzmanība tiek pievērsta lauksaimnieku psihoemocionālajai veselībai un labsajūtai, ņemot vērā sarežģītos izaicinājumus, ar kuriem viņi saskaras, tostarp finansiālo nenoteiktību, arodriskus un nepietiekamu novērtējumu par viņu ieguldījumu sabiedrībā.

Mēs saprotam, ka uz tirgu balstīta lauksaimniecības politika var pakļaut lauksaimniekus ārkārtēja cenu svārstīguma ietekmei. Straujais graudu pieplūdums ES, ko izraisīja Krievijas iebrukums Ukrainā, parāda, cik ātri var destabilizēt tirgu, jo īpaši valstīs, kas robežojas ar Ukrainu, un mēs pieprasām izlēmīgu rīcību, lai atjaunotu tirgus stabilitāti un nodrošinātu kompensācijas skartajiem lauksaimniekiem. Mēs apņemas darīt vairāk, lai jūs pasargātu no cenu svārstīguma postošajām sekām, un turpināsim uzlabot cenu stabilitātes instrumentus turpmākajā KLP. Mēs smagi cīnījāmies par to, lai uzlabotu KLP instrumentus un palielinātu finanšu resursus krīžu pārvarēšanai, piedāvājot labākas riska pārvaldības iespējas un stiprinot ražotāju organizāciju lomu, kā arī uzlabojot pārtikas piegādes ķēdes struktūru. Līdz šim pirmās direktīvas pieņemšana par **negodīgas tirdzniecības prakses** izskaušanu pārtikas piegādes ķēdē bija ETP grupas panākums, un mēs nodrošināsim, ka tā darbojas jūsu labā. Jūs šobrīd nesaņemat **taisnīgu samaksu** par darbu, un tas nav pieļaujami. Mēs pieprasām padziļināti izskatīt šo jautājumu. Jūs esat pelnījuši taisnīgu samaksu, un pie tā mēs turpināsim strādāt. Mēs atbalstām vienlīdzīgu konkurenci apstākļos vienotajā tirgū visiem ES lauksaimniekiem. Mēs nosodām jebkuru mēģinājumu mākslīgi radīt lielus ar lauksaimniecību nesaistītus uzņēmumus ar mērķi izmantot KLP finansāla labuma gūšanai. Šis finansējums pienākas aktīviem lauksaimniekiem: tas pienākas jums!

Meži un visa mežsaimniecības vērtību ķēde ir ārkārtīgi būtiska lauku kopienu daļa. Meži nodrošina darbvietas, ekonomisko labklājību, uzglabā oglekli, dod ieguldījumu pašsajūtai un veselībai, kā arī cīnās pret zemes degradāciju. ETP grupa uzskata, ka vislabākās ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas prakses ir dalībvalstu kompetencē, tāpēc mēs respektējam un atbalstām dalībvalstu kompetenci ar mežsaimniecību saistītas likumdošanas pieņemšanā. Mēs atbalstām ES lauksaimniekus un mežsaimniekus, jo tieši viņi ir **aprites ekonomikas** centrā, ražojot tik ļoti nepieciešamo **atjaunojamo enerģiju** un citus biobāzētus materiālus, uzsverot, ka koksnes arvien plašāka izmantošana būvniecībā var palīdzēt ēkām kļūt par oglekļa piesaistītājiem. **Lauku tūrisma** attīstība, tostarp viedo lauku tūrisma galamērķu veicināšana, paver papildu iespējas dažādot lauku saimniecību ienā-

kumus un stiprināt laukus, un to mēs to noteikti atbalstām.

Mēs aizstāvam tradicionālo ganību lauksaimniecību un citas lopkopības sistēmas, kurās lopi uzturas ārā, atzīstot to nozīmi bioloģiskās daudzveidības un lauksaimnieciskās darbības saglabāšanā visā Eiropā. Tāpēc mēs uzstājam, ka ir steidzami jānodrošina lauksaimniecības un tūrisma iespējas pastāvēt šajās teritorijās, ņemot vērā izaicinājumus, ko izraisa **lielo plēsēju** skaita pieaugums. Problēmas saistībā ar lielajiem plēsējiem ir jārisina nekavējoties. Ir jāizstrādā līdzsvarota pieeja savvaļas augu un dzīvnieku pārvaldībai, nodrošinot elastību reģionālā līmenī, un tādu pieeju, kurā vilku un lāču aizsardzības statusa pārskatīšana vairs nav tabu. Mums ir jāveic pasākumi, lai pārvarētu plaisu starp pilsētām un laukiem, veicinot labāku savstarpējo izpratni par izaicinājumiem, ar kuriem saskaras lauku un pilsētu iedzīvotāji. Urbānās lauksaimniecības un zemnieku tirgu attīstīšana var būt efektīvs šādas sadarbības katalizators. Mums ir jāiegulda pasākumos, tostarp komunikācijas stratēģijās, lai patērētāji jau no agra vecuma izprastu un novērtētu lauksaimnieku veikumu nodrošināt pietiekami augstas kvalitātes pārtiku pietiekamā daudzumā. Mēs atzinīgi vērtējam Eiropas Komisijas priekšsēdētājas Urzulas fon der Leienas paziņojumu, ka ir jāuzsāk **stratēģisks dialogs** ar lauksaimniekiem, un mēs nodrošināsim, ka jūsu viedoklis tiek uzklauts.

ETP grupa atbalsta **atvērtu un uz noteikumiem balstītu tirdzniecības politiku**. Tomēr mēs skaidri iestājamies par to, ka importētajiem produktiem jāatbilst vides, sanitārajiem, fitosanitārajiem, dzīvnieku labturības un sociālajiem standartiem, kas ir līdzvērtīgi standartiem, ko sagaidām no mūsu pašu ražotājiem. Mēs atbalstīsim visus centienus panākt mūsu standartu starptautisku atzīšanu un nodrošināt abpusēju vienlīdzību. Nav jēgas samazināt mūsu produktivitāti un mainīt ražošanas apjomus un klimata ietekmes faktoros, piemēram, pārvirzot oglekļa emisijas un ūdens trūkuma problēmu, attiecībā uz trešām valstīm. Mums ir jāaizsargā ražošana no tarifu piemērošanas situācijās, kad radušies tirdzniecības strīdi citās nozarēs. ES tirdzniecības nolīgumos ir jāiekļauj noteikumi paaugstināta riska produktu aizsardzībai. **Drošības klauzulas** būtu jāaktivizē, ja tirdzniecības apjomu pieaugums apdraud mūsu tirgus stabilitāti.

ti. Mūsu izcilās ģeogrāfiskās izcelsmes norādes ir jāaizsargā visos tirdzniecības nolīgumos.

Inovācija un investīcijas, nevis ideoloģija kā zaļākas lauksaimniecības virzītājspēks ES

Ieguldījumi attīstošās **tehnoloģijās** un piekļuve tām ir būtiska, lai saglabātu Eiropas lauksaimniecības konkurētspēju pasaules tirgū, augstos standartus un nodrošinātu ilgtspējīgas ražošanas metodes atbilstoši sabiedrības vēlmēm. Neatkarīgi no tā, vai ar šādām metodēm samazina SEG emisijas, uzlabo dzīvnieku labturību vai izmanto mazāk resursu, mēs uzskatām, ka pētniecība un inovācija sniegs labākus rezultātus par vienkārši lejupvērstu mērķu noteikšanu. Mēs pieprasām no jauna pievērst uzmanību lauksaimniecības **pētniecībai un inovācijai** visās dalībvalstīs, pamatojoties uz ES prioritātēm un ņemot vērā reģionālo aspektu. Izmantojot modernās tehnoloģijas, mums ir jāsamazina ietekme uz vidi, nesamazinot mūsu lauksaimniecisko ražošanu. Precīzās lauksaimniecības un videi draudzīgu inovāciju izmantošana ne tikai palielinās produktivitāti, bet arī samazinās ietekmi uz vidi. Mēs pieprasām krietni uzlabot un paātrināt procedūras jaunu metožu un alternatīvu apstiprināšanai. Mums ir nepieciešami lielāki ieguldījumi tehnoloģijās un infrastruktūrā, energovadības sistēmās, pieejamā, uzticamā un ātrā internetā laukos, un mums ir jāuzlabo sadarbība, digitālās prasmes, digitālās inovācijas centri un jāizstrādā jauni uzņēmējdarbības un pārvaldības modeļi. Mēs cīnīsimies par budžeta palielināšanu tām pētniecības programmai “Apvāršnis” attiecībā uz lauksaimniecību, pārtiku un bioekonomiku, un uzsveram, ka ir jāveicina piekļuve tirgum tieši mazākajiem un uz jaunradi balstītajiem spēlētājiem. Mums ir jāvirzās uz saviem iepriekš noteiktajiem mērķiem, lai nodrošinātu, ka zināšanas tiek ātri un efektīvi nodotas lauku saimniecībām ar uzlabotas **saimniecību konsultatīvās sistēmas starpniecību**. Mēs turpināsim apņēmīgi veicināt mākslīgā intelekta, lielo datu tehnoloģiju, digitalizācijas un Eiropas kosmosa tehnoloģiju izmantošanu, lai optimizētu zemes apsaimniekošanu. Mēs turpināsim attīstīt daudzsološas iniciatīvas, kā, piemēram, **vedos ciematus**.

Mēs uzskatām, ka **zinātniski pamatota** lēmumu pieņemšana, kas ļauj izmantot jaunas tehnoloģijas, daudz virza lauksaimniecības nozari ilgtspējas virzienā nekā tikai “ideoloģiskas” pieejas. Piemēram, atļaujot izmantot **jaunas selekcijas metodes** (NBT) Eiropas Savienībā, jums kā lauksaimniekiem būs ne tikai iespēja audzēt kultūraugus, kuriem nepieciešams mazāk resursu, piemēram, ūdens, mēslojums un pesticīdi, bet tas nozīmēs arī ieguldījumu pētniecībā, inovācijā un darbīetās visā Eiropā. Tomēr mēs uzstāsim, lai NBT būtu saderīgi ar spēkā esošajām augu šķirņu aizsardzības tiesībām un patentu tiesībām. Mēs uzskatām, ka lauksaimniekiem ir ievērojams potenciāls dažādot savus ienākumus un dot pienesumu vides jomā, ieviešot brīvprātīgas, uz tirgu balstītas **oglekļa saistīgas lauksaimniecības** iniciatīvas. Mēs apņemamies nodrošināt, ka šādi projektī tiek ieviestoti pēc iespējas vienkārši un bez birokrātijas. Mums ir jāpalielina gan pārtikas, gan dzīvnieku barības **olbaltumvielu** ražošana Eiropā. Mēs uzticamies jauninājumiem un aprites ciklam nepieciešamajai infrastruktūrai, piemēram, **atkritumu plūsmu** un kūtsmēslojuma izmantošanai, lai saimniecībās ražotu atjaunojamo enerģiju vai lai aizstātu dārgus ķīmiskos mēslošanas līdzekļus. Tas būs labāk augsnei un samazinās CO₂ emisijas, kas saistītas ar mēslošanas līdzekļu ražošanu.

Mēs uzskatām, ka KLP ir galvenais virzītājspēks inovatīvākas, konkurētspējīgākas un ilgtspējīgākas lauksaimniecības nodrošināšanai Eiropā. Mēs esam apliecinājuši, ka vajadzības gadījumā cīnīsimies pret nepārdomāiem s tiesību aktu priekšlikumiem, ar kuriem tiek mēģināts aizstāt KLP, novirzot tās līdzekļus citur un uzliekot jums jaunu slogu, nepiedāvājot dzīvotspējīgas alternatīvas un kompensāciju. Daži šādi piemēri ir priekšlikumi par **dažas atjaunošanu, pesticīdiem un rūpnieciskajām emisijām**. Šobrīd nemaz nav īstais laiks riskēt ar mūsu pārtikas drošību. Gluži pretēji, mums ir jāpanāk ilgtspējīgs mūsu ražošanas palielinājums, lai garantētu pārtikas pieejamību ES un ārpus tās, jo īpaši laikā, kad Krievija apdraud graudu eksportu uz Āfrikas kontinentu un citiem neaizsargātiem reģioniem. Mēs noraidām priekšlikumus, kas apdraud jūsu īpašumtiesības un kam trūkst visaptverošu ietekmes novērtējumu, jo īpaši attiecībā uz lauku saimniecību dzīvotspēju un paaudžu maiņu. Jums nav jābūt vienīgajiem, kas maksā par lielāku ilgtspēju!

ETP grupa atbalsta lauksaimniekus un ievērojamus pūliņus, ko viņi jau ir pieļikuši, lai palielinātu ūdens izmantošanas efektivitāti. Mums ir arī turpmāk jāatbalsta ūdens ilgtspējīgāka izmantošana. Mēs uzskatām, ka jaunas investīcijas ūdens infrastruktūrā un klimatadaptācijas tehnoloģijās ir būtiskas lauksaimniecības nozares nākotnei tajās dalībvalstīs, kuras ir neaizsargātākas pret ūdens trūkuma un sausuma ietekmi.

*Mēs saprotam, ka jūs saskaraties ar milzīgo izaicinājumu – ražot arvien vairāk un labāk ļoti konkurētspējīgā globalizētā tirgū, kam ir mazāka ietekme uz vidi. Vienlaikus jūs esat tie, kas tiešā veidā ciešat no klimata pārmaiņu sekām. Mēs nevaram sagaidīt, ka jūs kā lauksaimnieki darīsiet vairāk, ja atbalsts jums samazināsies. Mēs zinām, ka tirgus bieži vien nekompensē augstākas ražošanas izmaksas, ko rada ilgtspējīgāka ražošana. Visbeidzot, mēs vēlamies veicināt **jaunu vienprātību** sabiedrībā. Mēs vēlamies, lai patērētāji patiešām atbalstītu ilgtspējīgākus pārtikas produktus, iestātos par tiem un lai tas atspoguļotos izvēlē, ko viņi izdara pārtikas veikalos.*